

Politidirektoratet
Postboks 2090 Vika
0125 OSLO

Deres referanse:
24/108208

Vår referanse:
24/121437 - 2

Sted, dato:
Oslo, 20.06.2024

Høringsuttalelse - forslag til endringer i barnevernsloven mv. (kvalitetsreform)

Det vises til høringsbrev fra Barne- og familiedepartementet av 8. april 2024 samt brev fra Politidirektoratet av 3. juni 2024 med svarfrist til direktoratet innen 24. juni 2024.

Kripos ønsker å knytte noen kommentarer til forslaget som omtales i høringsnotatets punkt 6.6.3. Barnevernstjenesten fikk i 2021 en plikt til å gi informasjon til politiet om skjult adresse etter barnevernsloven. Departementet foreslår nå å ta inn i barnevernsloven § 13-5 at barnevernstjenesten også skal gi informasjon til politiet der barnevernstjenesten har besluttet gradering av opplysninger i folkeregisteret etter folkeregisterloven § 10-4, såkalt sperret adresse.

Informasjonsplikt – og betydningen av gode retningslinjer

Kripos har ved tidligere høringer tatt til orde for at barnevernet bør gi politiet informasjon i slike tilfeller. I vårt hørings svar i januar 2017 til NOU 2016:16 *Ny barnevernslov - Sikring av barnets rett til omsorg og beskyttelse* uttalte vi at politiet ønsker et godt samarbeid med barnevernstjenesten i situasjoner hvor barnevernet vurderer at et barn har behov for en sperring av adresseopplysninger i Folkeregisteret. Politiet har ansatte med spesialkompetanse og vil kunne bidra til at barnets beste ivaretas ved at det får effektiv beskyttelse mot trusler om vold, vold og annen kriminalitet rettet mot liv, helse eller frihet. Det er derfor viktig at lokalt politi informeres når et barns adresse sperres slik at politiet får mulighet til å forebygge at trusler realiseres. Politiet har i utgangspunktet ikke tilgang til adresseopplysninger som er sperret av barnevernet. Dersom politiet ikke besitter tilstrekkelig informasjon om trusselutsatte barn i eget distrikt, vil ikke politiet kunne ivareta sine oppgaver med å beskytte slike barn. Kripos foreslo derfor i 2017 at det ble inntatt en bestemmelse i barnevernloven om at lokalt politi skal varsles dersom barnevernet har fattet beslutning om at et trusselutsatt barns adresseopplysninger skal sperres.

Kripos har ved tidligere anledninger også påpekt at det hersker en del begrepsforvirring knyttet til tiltakene "skjult adresse" og "sperret adresse". For at samarbeidet mellom barnevernet og politiet, herunder informasjonsflyt om både skjult adresse og sperret adresse, skal fungere på tilsiktet måte må det utarbeides gode og tydelige retningslinjer om barnevernets informasjonsplikt. Skjult adresse er for eksempel ikke et tiltak som

nødvendigvis er godt kjent i politiet. Retningslinjene bør derfor inneholde gode beskrivelser av hva henholdsvis skjult adresse og sperret adresse er, og i hvilke tilfeller de forskjellige tiltakene benyttes. Videre bør det fremgå hvem som er riktige mottakere av informasjon om tiltakene i politiet. I tillegg bør det legges opp til at barnevernet tar kontakt med politiet så snart som mulig når man vurderer at det foreligger risiko for trusler om vold, vold og annen kriminalitet mot et barn. Barnevernstjenesten bør ideelt sett ta kontakt med politiet allerede på det tidspunkt de vurderer å skjule og/eller sperre barnets adresse, slik at politiet blant annet kan uttale seg om flyttingen/plasseringen av barnet anses sikkerhetsmessig egnet eller ikke. Dette fremgår også av Prop. 84 L (2019–2020), som det vises til i høringsnotatet punkt 6.6.3. Departementet legger der til grunn at det følger av barnevernstjenestens samarbeidsplikt at de bør ta kontakt med politiet allerede på det tidspunkt de vurderer å skjule et barns adresse.

Vedrørende retningslinjer ble Kripos tidlig i 2022 informert av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) at man ville igangsette arbeid med nasjonale retningslinjer for risikovurdering og oppfølging av trusselutsatte barn, og at Kripos ville bli involvert i arbeidet. Kripos er så langt ikke kontaktet ytterligere om dette, og understreker igjen at vi gjerne bidrar i så henseende.

Nasjonalt kontaktpunkt i barnevernet for skjult/sperret adresse

Kripos har for øvrig, i flere høringer, spilt inn behovet for et nasjonalt kontaktpunkt under Barne- og familiedepartementet/Bufdir for sperret adresse besluttet av barnevernstjenesten, sist i vår høringsuttalelse av 12. juni 2023 til Barnevernsutvalgets NOU 2023:7 *Trygg barndom - sikker fremtid*.

Kripos er nasjonalt kontaktpunkt for sperret adresse besluttet av politiet og forvalter og utvikler sperret adresse som metode. Samtidig er det det enkelte politidistrikt som fatter vedtak om innvilgelse av sperret adresse¹ og forestår den løpende oppfølging overfor trusselutsatte. Kripos' rolle som kontaktpunkt medfører at ulike myndigheter og virksomheter tar kontakt dersom de har spørsmål eller problemstillinger knyttet til sperret adresse besluttet av politiet. Dette gjelder for eksempel Skattedirektoratet, som er behandlingsansvarlig for Folkeregisteret, samt andre offentlige eller private virksomheter som er "konsumenter" av Folkeregisteret. Rollen som kontaktpunkt er helt sentral ved for eksempel sikkerhetsbrudd eller andre avvik hos disse, eller ved andre hendelser som kan ha betydning for enkeltpersoner. Slike hendelser kan varsles til Kripos som deretter kan kontakte aktuelt politidistrikt for lokal oppfølging overfor de(n) berørte.

I barnevernssaker beslutter lokal barnevernstjeneste sperring. Bufdir styrer Bufetat, som har ansvar for det statlige barnevernet og familievernet. Som overordnet direktorat har Bufdir utarbeidet rundskriv² som gjelder for barnevernstjenestens saksbehandling og som blant annet omhandler sperret adresse i Folkeregisteret. Bufdir er imidlertid ikke graderingsmyndighet og har heller ikke behandlingsansvar for saker der det er besluttet sperring av adresse for et barn under barnevernstjenestens omsorg. Bufdir har heller ingen oversikt over eller tilgang til opplysninger om beslutninger som er gjort av lokal barnevernstjeneste.

Som kontaktpunkt for sperret adresse besluttet av politiet opplever Kripos ofte å bli kontaktet av ulike virksomheter som har spørsmål om sperret adresse besluttet av barnevernstjenesten. Kripos henviser i slike tilfelle virksomhetene til å ta kontakt med Bufdir. I realiteten har Bufdir imidlertid liten eller ingen mulighet til å følge opp saken på annen måte enn å ta kontakt med lokal barnevernstjeneste. Dersom henvendelsen gjelder sikkerhetsbrudd eller andre hendelser som kan ha betydning for enkeltpersoner,

¹ Kripos fungerer som saksforberedende organ for Politidirektoratet på eventuelle klager på vedtak om sperret adresse fattet av politidistriktene.

² Rundskriv for barnevernstjenestens saksbehandling (Saksbehandlingsrundskrivet) 03/2023

vil det være utfordrende dersom man ikke vet hvilken barnevernstjeneste barnet tilhører, eller dersom sikkerhetsbruddet/hendelsen omfatter mange/alle landets barnevernstjenester.

Kripos vil derfor benytte denne anledningen til nok en gang å spille inn behovet for at det opprettes et nasjonalt kontaktpunkt med den nødvendige oversikt i barnevernet for sperret adresse besluttet av barnevernstjenesten.

Med hilsen

Kristin Ottesen Kvigne

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Saksbehandler:
Vivi Opdal
seniorrådgiver